

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Radana Malíka v právní věci navrhovatele: **a) Střední škola Sion High School, Hradec Králové**, se sídlem Na Kotli 1201, Hradec Králové, **b) Sbor Jednoty bratrské v Hradci Králové – Sion**, se sídlem Na Kotli 1201, Hradec Králové, oba zast. Mgr. Marianem Pavlovem, advokátem se sídlem Malé náměstí 125, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/7, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2015, č. j. MSMT – 44326/2014-3, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 63/2015, o návrhu žalobců na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 9 A 63/2015 rozhodnout nejpozději ve lhůtě do **15. 9. 2017**.
- II. Žalobcům **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši 2 700 Kč; tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám Mgr. Mariana Pavlova, advokáta se sídlem Malé náměstí 125, Hradec Králové.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Z předloženého spisu Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobci (dále „navrhovatelé“) podali žalobu proti rozhodnutí žalovaného dne 19. 3. 2015.

[2] Dne 7. 7. 2017 byl Nejvyššímu správnímu soudu postoupen městským soudem návrh navrhovatelů ze dne 30. 6. 2017 na určení lhůty k provedení procesního úkonu (nařízení jednání). Navrhovatelé uvádí, že od zahájení řízení uplynuly více než 2 roky, přičemž neexistuje žádný důvod pro průtahy v řízení.

[3] Dne 24. 11. 2016 zaslali zdvořilý dotaz předsedovi senátu, kdy lze přibližně očekávat nařízení jednání ve věci, současně uvedli, že trvají na řádném projednání žaloby tak, jak byla podána. Svoji žádost odůvodnili tím, že rozhodnutí ve věci je pro další chod a fungování navrhovatelů nanejvýš důležité a určující v přetrvávajícím sporu s jim nadřazeným ústředním orgánem státní správy. Na tento dotaz soud nikterak nereagoval, nenařídil jednání a je nadále nečinný. Nečinnost soudu významně ovlivňuje ústavně garantovaná práva navrhovatelů.

[4] Navrhovatelé požadují, aby Nejvyšší správní soud určil městskému soudu třicetidenní lhůtu pro nařízení jednání.

[5] K podanému návrhu se vyjádřil soudce městského soudu Mgr. Ing. Jan Kratochvíl; uvedl, že žalobě předchází nevyřízené žaloby a věci jsou projednávány podle pořadí nápadu; senát přitom neshledal závažné důvody pro přednostní projednání věci dle § 56 odst. 1 s. ř. s. Zástupce žalobce byl informován, že rozhodnutí lze očekávat do konce roku 2017.

[6] Poznamenal rovněž, že navrhovatelé žádají o určení lhůty pro nařízení jednání, nicméně dopisem ze dne 8. 12. 2015 byli upozorněni na to, že ve věci může být rozhodnuto bez jednání a zároveň byli vyzváni, aby svůj případný nesouhlas s takovým postupem soudu sdělili. Domnívá se, že tak neučinili.

[7] Nejvyšší správní soud ověřil tvrzené skutečnosti ve spise městského soudu a shledal, že v něm mají oporu.

[8] Na č. l. 67 soudního spisu se nachází vyjádření zástupce navrhovatelů k výzvě soudu, v němž se uvádí: „*K výzvě soudu sdělují, že případné rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání ponechávají na úvaze soudu, avšak žalobci sami jsou připraveni odůvodnit jak podanou žalobu, tak veškeré v ní uvedené argumenty při soudním jednání, pokud se soud rozhodne je nařídit.*“

[9] Na č. l. 91 soudního spisu se nachází odpověď soudu ze dne 23. 12. 2016 k dotazu navrhovatelů na stav řízení; v ní se uvádí, že věc je připravena k rozhodnutí v chronologickém pořadí napadlých žalob. Dále se zde konstatuje, že se nejedná o věc přednostní a soud bude rozhodovat v objektivně přiměřené lhůtě; s ohledem na vyřizování starších žalob z let 2014; rozhodnutí lze očekávat nejdříve ke konci roku 2017.

[10] Návrh je důvodný.

[11] Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „*[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...].*“

[12] Jak již zdejší soud několikrát ve své judikatuře konstatoval, průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[13] Soud dle § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon. V případě navrhovatele se o takový případ nejedná.

pokračování

[14] Co se týče postupu samotného městského soudu, lze konstatovat, že soud se nedopustil zásadních průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno nařídit jednání, resp. vydat rozhodnutí. Jinými slovy, městský soud v přiměřené době po obdržení žaloby činil potřebné procesní úkony a dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno rozhodnout.

[15] Nejvyšší správní soud si je vědom, jak městský soud zdůrazňuje, toho, že dle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. Věc navrhovatele přitom není přednostní věcí ve smyslu § 56 s. ř. s. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., a to již z toho důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci, jakož ani hledisko její důležitosti nemůže být bez dalšího rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu. Nejvyšší správní soud však klade rovněž důraz na celkovou dobu řízení.

[16] Nejvyšší správní soud opakovaně podotýká, že stav řízení, kdy soud již vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci, které napadly dříve, není *sensu stricto* známkou průtahu v řízení. Podstatné zde však je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k rozhodnutí a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě neodporuje požadavku spravedlivého procesu, který obecně nepředvídá vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá.

[17] Nejvyšší správní soud se při posuzování průtahů v řízení řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem: „*je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“ (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94, publikovaný jako N 42/2 SbNU 35).

[18] Stejně jako Ústavní soud (srov. též např. náleží ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 151) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť ani samotným vyhověním návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, by nedošlo k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před městským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný náleží Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. náleží) zmínit, že: „*takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.*“ Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

[19] Pro posouzení předloženého návrhu v nyní projednávané věci vzal Nejvyšší správní soud za rozhodující, že žaloba byla podána již v květnu 2015, tedy více než před dvěma roky.

[20] Nejvyšší správní soud s ohledem na dosavadní postup městského soudu, jakož i s přihlédnutím ke své konstantní judikatuře, nemohl, než dospět k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu již přesahující 2 roky, po kterou se navrhovatelům dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat ještě za přiměřenou.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. Z obsahu spisu soud zjistil, že zástupce navrhovatele učinil jeden úkon právní služby (podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu). Náhrada nákladů řízení by náležela ve výši $1 \times 1\,500 \text{ Kč} + 1 \times 300 \text{ Kč}$, celkem 1 800 Kč [dle § 7 bodu 4., § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů].

[22] Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižena o 20 %. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci se o takový případ jedná, přiznává Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení ve výši tj. $2 \times 1\,200$ (mimosmluvní odměna snižena o 20% + $1 \times 300 \text{ Kč}$, celkem 2 700 Kč. Tato částka bude vyplacena k rukám advokáta Mgr. Mariana Pavlova do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu